

AZ ÚJ TANÉVBEN!

Rajonunk számos iskolájára vonatkozik a minisztertanácsí határo-

E központi feladatok sikeres teljesítésével értelmes, hazánk hasznára való ifjúságot nevelhetünk. Mindezekhez, az új tanév kezdetén, kitartó munkát és sok sikert kívánunk!

Az értékes kezdeményezés nem marad elszigetelt jelenség. A vándorkiállítás anyaga eljut majd tantármányunk többi helységébe is, hogy minél nagyobb tömegek ismerjék meg hazai képzőművészeink fejlődését, hogy finomuljon ízlésük, fogékonyságuk a művészeti alkotások iránt, szélesedjen látókörük.

A kazáni „V. I. Ujjanov (Lenin)” egyetem földgáztudományi katedróna folytatja a Mars bolygó megfigyelését. Most spektrális megfigyeléseket végeznek. A kazáni csillagvizsgáló intézetben a nagy távcsőre szerelt spektrofot segítségével már eddig 30 felvételt készült a bolygó különböző spektrumairól. A fényképek alkalmasak arra, hogy alapul szolgáljanak a további kutatásokra. A Mars spektrumainak beható tanulmányozásához

Valamikor a hírhedt Zselinszkyek éltek tétlen életüket e hatalmas parkban és a közeli kastélyban. Ma a grófok volt birtoka a „Scienteia” állami gazdasághoz tartozik, s egész dolgozó népünk tulajdonát képezi. Az épületek egyikében napközi otthont és iskolát rendeztek be a gazdaság dolgozóinak gyermekei számára. A meleg nyári napokon Siclován Aurelia óvónő szeretettel foglalkozott a selymes pázsitu parkban a kicsinyekkel, akik közül egyesek néhány nap múlva átlépik az iskola küszöbét.

A fémipari és gépgyártóipari dolgozók szakszervezete központi bizottságának és az erdőipari dolgozók szakszervezete központi bizottságának meghívására szerdán délután finnországi

Ugyancsak a fémipari és gép-

gyártóiipari dolgozók szakszervezetének központi bizottságának meghívására szerdán délután hazánkba érkezett a japán fémipari és gépgyártóiipari dolgozók egy küldöttsége.

Miközben tovább indultunk, eze-
ket mondotta:

— Mig nem léptem be a közösbe,
nem tudtam mit jelent saját otthon-
ban lakni. Soha sem volt házam. De
mióta tagja vagyok a kollektivának,
házat építettem, butort, tehenet vet-
tem és még sok más egyebet.

GEN ÉS MO

Csak úgy, mint Hegedűs Mihály, Pacuraru Petru is, a Purgly-féle birtokon cselédeskedett. Most mint a kollektív gazdaság élnöke szeretettel és hozzáértéssel vezeti a gazdaságot a szebb jövő felé.

— A ti életetek fiam egészen más, mint a miénk volt, — idézi fel szo-

ST...
moru multját Hegedüs Mihály. —
Ti már a legmeg-
részebb álmatok
s valóra válthatjátok. Nagyon bol-
dog vagyok, hogy veletek együtt
örülhetek az új életnek.

Ezeket mondotta el Hegedüs Mihály kollektivistá, miközben a gazdaság felé közeledtünk.

Maceanu Ioan
levele nyomán,

— Kinai film a N. Bălcescu filmszínházban —

öröksége a rossz közlekedési viszonyok miatt, a járhatatlan hegyutakon ritkán juttathat drut a hegyvidéki falvakba. A határon túlról betérő portyázó kuomintangista bandák mindent elkövetnek, hogy nyjuggataniítsák a lakosságot.

embereket. Majd azon próbálkozik, hogy egymásra uszítsa a két jálu lakóit. A dolgozó parasztok azonban már megtanulták Csintótól, a párttitkártól, hogy amikor egymás között veszekednek, az ellenség

A filmet a kínai népzenei motívumok festik át. Hibája a filmnek a szövegkönyvben használt jelszószerű sematizmus, a negatív szereplők kihangsúlyozottan előteltelen megjelenése és a túlzottan sok harci jelenet, mely tompítja a drámai konfliktus egyenesen fel felé ívelő vonalát.

 $(-a \quad -z)$

Látogatás a vingai könyvtárban

A vingai könyvtár a falu legnépszerűbb kulturális intézményei közé tartozik. Naponta 40–50-en látogatnak el ide, hogy könyvet kölcsönözzenek. Franciszkov Péter könyvtáros nagy buzgalommal, hozzáértéssel szolgálja ki őket. Pelle Ferenc, a kollektív gazdaság kertésze van éppen soron. Emil Galan Baragán című regényét hozta vissza, s hasonló jó könyvet kér. Franciszkov elvtárs ezúttal Mamin-Szibirjak Kenyer című művét ajánlja. — Elvizezem, — feleli Pelle elvtárs. — Hallottam mástól is, hogy jó könyv.

Gyümölcsfaisztással kapcsolatos könyveket kér még. Ezeket is megkapja és elégedetten távozik. Utána Dupa Clara háziaszony következik. Ő már válogatásabb, de végül sikerül kedvére valót találnia és egy Diokene-művet visz haza. Távozásakor az ajtóban új olvasóval találkozik. Koszilkov Ferenc dolgozó paraszt lép be és bolgár nyelvű könyveket iránt érdeklődik. A könyvtár éppen nemrég kapott ilyen nyelvű szépirodalmi műveket a Bolgár Népköztársaságból és így Koszilkov elvtárs kíváncsiságát is teljesíthetik. Távozás előtt azonban átnézi az éppen érkezett újságokat és folyóiratokat. Ezt naponta megteszi.

A könyvtár hét újságra és 12féle folyóiraatra fizet elő — s nem hiába, mert Koszilkov elvtárshoz hasonlóan mások is forgatják, olvassák azokat.

A vingai könyvtár egész évi tevékenységét figyelembe véve eredményeket tud felmutatni. 580 újonnan beiratkozott olvasó rendszeresen látogatta a könyvtárat. Az ebben az évben elolvasott könyvek száma meghaladja a 4000-et.

Az olvasók számának növekedése érdekében Franciszkov elvtárs hat házikönyvtárat is szervezett, amelyek újabb 130 olvasót biztosítottak.

A vingai könyvtár a „Szeresd a könyvet” jelvényt is viseli. Eddig 140 ifjú jelentkezett, közülük 45-en már meg is szerezték a „Könyvtárat” jelvényt. A legörvendezőbb tény az, hogy számos paraszt ifjút sikerült mozgósítani, olyanokat is, akik eddig nem is voltak a könyvtár olvasói.

A vingai könyvtár eddig elért eredményei alapján Aradban az élénjáró falusi könyvtárak sorába emelkedett.

A nyugdíjasok otthonában

Lépten-nyomon olyan intézményeket találunk, amelyek népi demokratikus rendszerünk ember iránti gondoskodását fejezik ki. Ilyen többek között a Dózsa György utcában a nyugdíjasok otthona. Itt él nyugodt biztonságban életét hatvan nyugdíjas. Harmenc szobát laknak a nyugdíjasok, amelyek kifogástalanul tiszták, ugyanakkor fűdös is áll rendelkezésükre. Az ebédlőteremben rádió és a jól felszerelt könyvtár nyújt szórakozást az otthon lakóinak.

Nyugodtan, békében élnek öreg napjaikat és Lipsa Domnica, az otthon adminisztrátora azt is elmondotta, hogy megértés és összhang uralkodik az óregek között.

Az óregek lakóinak kis műhelyük is van, ahol többen közülük gyermekjátékokat készítenek. Ezeket azután különböző rendezvényeken tombola gyanánt, vagy más uton-módon értékesítik. A közelmunkában itt készített játékok árát az otthon lakói is hozzájárulnak a nyugdíjasok étkeztetéséhez. Az otthon lakói közül többen, — természetesen, akiknek egészségi állapota megengedi — kivészi részét az otthon apró-cseprő munkájából, szívesen segítők.

Ilyenek Oblath Margit, Ferencz Pirocska, Gyurkovits Ilona, Vultur Ana, Beke Magda és mások.

A Dózsa György-utcai otthonban lakók állandóan érzik a párt gondoskodását. A néplandás képviselője, Tirsin Dusan, a néplandás aktivistája, Botescu Maria állandóan ügyelnek arra, hogy az otthon öreg lakói jó ellátásban részesüljenek.

Helyes gazdálkodással gondoskodnak arról is, hogy a téli hónapokat tele élelmiszerrel, benépesített sertésállal és baromfiudvarral várják. Az itt nevelt fiatalok mindegyike már 140–150 kilót nyom. Az újaradi állami gazdaságtól vásárolt száz baromfi nagy hasznára van a konyháknak.

A nyugdíjasok otthonának irodájában egy szépen himnizt vörös zászlót őriznek. A zászlót az otthon azért kapta, mert lakóit igyekezett a legjobban ellátni, életüket minél nyugodtabbá, gondtalanabbá tenni.

Kérdés — felelet

Milyen körülmények között minősíthetnek vissza egy párttagot tagjelöltté

Halga Lazar, az újaradi gép- és traktorállomás pártalapszervezetének titkára a következő kérdéssel fordult hozzánk: az RMP szervezeti szabályzata első fejezetének 14. pontja, a pártbüntetésekkel kapcsolatban, többek között azt mondja: Az alapszervezet büntetésként legfeljebb egy évi időtartamra tagjelöltté minősítheti vissza a párttagot. Szeretném tudni, hogy milyen körülmények között minősíthetnek vissza egy párttagot tagjelöltté.

A választ alább közöljük: Egy párttag tagjelöltté való visszaminősítése nagyon súlyos pártbüntetés. A kizárás előtt a legelsőbb büntetés, mert magával vonja a párttag jogainak elvesztését. Eppen ezért, ha az alapszervezet ilyen határozatot akar hozni, szükséges, hogy messzemenő elvtársi gondossággal, alaposággal tanulsón. Ilyen intézkedést csak akkor hozunk, ha teljes egészében bebizonyosodott, hogy az illető nem emelkedett a követelményeknek olyan magas színvonalára, amelyet a párt tagjaitól megkövetel, azonban becsületes elem. Azáltal, hogy a tagjelöltek sorába kerül, lehetősége van arra, hogy küzdjön kommunista öntudatának fokozásáért és ismét párttag legyen.

A pártalapszervezet közgyűlése hivatalos arra, hogy határozatot hozzon egy-egy tagja tagjelöltté való visszaminősítésére. Ha az illető valamely párt-vezetőszervelet tevékenykedik, tagjelöltté való visszaminősítéséről — a szervezeti szabályzat alapján — a pártbizottság plenáris gyűlése, kétharmad többséggel határoz.

Az alapszervezeti közgyűlést a szervezeti szabályzat és a belső párt-demokrácia szigorú tiszteletben tartásával, pártos elvűsítéssel kell megtervezni. A gyűlésen, ahol megvitatják az alapszervezet büroirának javaslatát egy párttag tagjelöltté való visszaminősítéséről, szabály szerint, az illetőnek jelen kell lennie. A pártalapszervezet büroja előterjeszti a javaslatot, amelyben okadati a párttag tagjelöltté való visszaminősítésének szükségességét, azután a visszaminősítendőnek adják át a szót, majd hozzászólások következnek. A felszólalások után, a javaslatok szavazása a tételle eldől, szükséges, hogy az illető ismét szót kapjon.

A gyűlés elnöksége a javaslatokat sorrendben bocsátja szavazásra. A párttag tagjelöltté való visszaminősítésének megszavazása a jelenlévő párttagok szavazati-többségével történik.

A határozatban a közgyűlésnek meg kell jelölnie, hogy az elvtársat mennyi időre minősítették vissza a tagjelöltek sorába.

A határidő megjelölésénél tekintetbe kell venni a párttag politikai felkészültségét, az elkövetett hiba súlyosságát, amikor ilyen indok miatt minősítik vissza. Az RMP szervezeti szabályzatának értelmében egy évnél hosszabb időre nem lehet visszaminősíteni egy párttagot tagjelöltté.

Az alapszervezet határozatát a rajoni, vagy a városi pártbizottság hagyja jóvá. A rajoni, vagy a városi pártbizottság bürogyűlésén, amelyen az alapszervezet határozatát értékelik, részt kell vennie a szóbanforgó párttag és az illető alapszervezet titkárnak. Az alapszervezet határozatának jóváhagyása után, a tagjelölt sorába lépő elvtárostól visszaveszik a párttagsági könyvecskét és tagjelöltségi könyvet kap. Ugyanakkor a párttag személyi nyilvántartó könyvét megsemmisítik és tagjelöltségi nyilvántartó könyvvel helyettesítik.

A rajoni, vagy a városi pártbizottság határozatát az alapszervezet tudomására hozzák. A kijelölt idő lejárta után az elvtárs kérheti felvételét — a tagjelöltségi idő lejártá után szükséges felvételi normák alapján — a párttagok sorába.

A felvételi kérvény megvitatása alkalmával az alapszervezet közgyűlése elemelné kell, hogy az elvtárs felszámolta-e azokat a hibákat, amelyekért visszaminősítették a tagjelöltek sorába. A tagjelölt újrafelvételének alkalmával kérvényt, önéletrajzot, és a szervezeti szabályzat előírásai szerinti javaslatokat kell, hogy benyújtson a bürohoz, továbbá ki kell töltenie a személyi lapot. A felvételi kérvényt az alapszervezet közgyűlése vitatja meg és határozza meg, hogy az elvtársat a párttagok sorába, tagjelöltségi idő megsemmisítésével, vagy a párttagsági idő megszakításával.

Az esetben, ha a tagjelöltet visszaveszik a párttagok sorába, tagjelöltségi idő megszakítását az első felvételtől elismerik (a visszaminősítési idő kivételével), ismét párttagsági könyvecskét kap, viszont az új személyi nyilvántartó könyvben, amelyet kiölt, felküldetik a párttagsági idő megszakítását.

UJITSATOK MEG ELOFIZETESEITEKET 1957. EVRE A SZOVJET LAPOKRA ES FOLYOIRATOKRAI ELOFIZETESEKET FELVESZNEK A SAJTOTERJESZTO SZOLGALATOK, A VALLALATI ES INTEZMENYI ONKENTES SAJTOTERJESZTOK, POSTAI KEZBESITOK ES POSTAHIVATALOK.

Ion Slavici „Mara” című regényének „Anyja lánya” címen megjelentetett első magyar tolmácsolásában a XIX. század román regényirodalmának legkiválóbb alkotásait ismerheti meg a magyar olvasó. Slavici regénye cselekményét azokban a falvakban és városokban bonyolítja, amelyekkel serdülő gyermek- és ifjúkorában olyan jól ismert: Radnán, Lippán, Aradon, Bécsben. A cselekmény történeti ideje is életének az a korszaka, amelyben legfogékonyabb volt a gazdag élményanyag gyűjtésére. Ez az élményszerűség az, amely már az első oldalakon megteremt a korszerű, történelmi levegőt.

A hét gyermekével özvegyen maradt Mara asszonyt az első fejezetben úgy ismeri meg az olvasó, mint a gyermekeiért mindenre elszánt harcos kőfőjét. A gyermekeihez fűződő ábrándjai, felnevelésük érdekében készült ravasz számításai, azok a társadalmi kapcsolatok, amelyekre támaszkodni kíván, s amelyekkel ugyanakkor meg kell harcolnia a maga és gyermekei érvényesüléséért, mind a korszak és a korszakra jellemző társadalmi erjedés lényeges jeleit tárják az olvasó elé. A következő fejezetben a szereplőkkel együtt az olvasó is benne él az 1848-as forradalom utáni idők erdélyi kisvárosának életében.

A még céhrendszerben élő, de a kapitalista fejlődés útjára lépett kisiparosok, kiskereskedők, ennek az életnek az igazi lényegét, Ok Mara miniatúrái, közzéjük akarja felelni a fiát, s ezek közé akar felelni a maga is. Hogyan? Egyfelől a vagyonnal, a pénzzel. Ezirányú törekvést így jellemzi az író: „Kedden reggel kihurcolódik Mara a sátorral és a tele kosarakkal a piacra, a

ION SLAVICI

„Anyja lánya”

— Könyvismertetés —

Maros jobb partjára, ahova Soborsin és Szabadszék vidékétől kezdve begyűlnek a marosmentiek a hetivárosra és a szőlősgazdák is Kuivintól lefelé. Csütörtökön reggel átkel a Maroson és a balpartra teszi ki a sátorát. Ide meg a bándságiak gyűlnek be Facsád, Kápolnás és Szentimiklós felől. Pénteken hajnalban már a kasszával elindul Aradra, hogy a napkelte ott találja őt és kijelölt sátrát a nagypiacra, ahova hét megyéből jön össze a nép.

A földolgozó azonban az, hogy Mara soha sem indul utra úresen: elad, amit csak lehet és vásárol, amit csak talál: Radnáról azt visz, ami nem kapható Lippán, vagy Aradon és Aradról hoz, ami nincs Radnán, vagy Lippán. Főgazdái, hogy soha se vigye vissza, amit hozott, inkább kevesebb haszonnal is, de eladja, sem hogy nyakára kötődjön az dru.”

Másfelől Mara nemcsak kőfője, hanem igaz ortodox román asszony is, aki elutasíthatatlannak tartja azt a gondolatot, hogy ősei tiszta vérből idegen ver keveredjék. Leányát, akit rajongásig szeret, akit dőlegel és tanított, papnának szánja. A valódi élet látszólag két különböző, de lényegében azonos gyökerű társadalmi ellentmondása bonyolítja Slavici regényében az eseményeket. Az egyik a fejlődő kapitalizmus kiérett versengése, a másik ennek ideológiát tükrözke: a kapitalista fejlődéssel együtt forraduló nacionalizmus. Mara tudatában természetesen egymástól teljesen független dolgok az a hété: az egyik a realitás, a

Radionapló

Szombat, szeptember 15.

BUKAREST I.: 7: Rádióújság. 7:15: „Jó reggelt gyerekek”. 7:30: Reggeli hangverseny. 8:30: Központi lapszemle. 10: Szovjet kóruszene. 10:20: Szimfonikus hangverseny. 11:15: Magda Constantinescu énekel. 12:05: Bolgár népi muzsika. 12:35: Zene. 13: Hírek. 13:05: Közlemények és zene. 13:10: Déli hangverseny. 14: Balettzene. 15:30: Hírek. 15:35: Az állami filharmonia zenekara. 15:54: Szerelmi dalok. 16:30: Szimfonikus hangverseny. 17:45: Könyvzene. 18: Román népi melódiák. 18:25: Operariák. 18:55: Hírek. 19: Román operettzene. 19:30: Rádióújság. 20: Közlemények és zene. 20:10: Táncczene. 21:15: Nemzetközi események krónikája. 21:45: Román népi muzsika. 22:15: Táncczene. 23: Hírek, sport hírek. 23:15: Táncczene.

BUKAREST II.: 14:05: A szovjet népek zenéjéből. 14:45: Közlemények és muzsika. 15: Hírek. 15:05: Enekhangverseny. 15:35: Könyvzene. 16: Rádióújság. 16:15: Moszkva beszéli: „Mi tetszett jobban”. 17:30: Fanfár, részt kell vennie a szóbanforgó párttag és az illető alapszervezet titkárnak. 18:30: Kivánsághangverseny. 19:15: Daloljunk, vigadjunk. 20: Falvak újsága. 20:15: Zenesz. 21:15: Könyvzene. 22: Hírek és sport hírek. 22:25: A legismertebb románok. 22:30: Szimfonikus zene. 23:36: Táncczene.

BUDAPEST (Kossuth): 8:10: Zenekari hangverseny. 9: Úttörő-híradó. 9:20: A Békés-szabai Állami Zenekara tanszékének műsora. 9:40: Keringők. 10: Hírek. 10:10: Operakórusok. 10:55: Elbeszélés. 11:25: A Zeneművészeti Főiskola hallgatóinak hangversenye. 12: Hírek. 12:10: Daljátékok zenéjéből. 13: Falusi híradó. 13:30: Művészeti hírek. 14:15: Könyv magyar muzsika. 15: Hírek. 15:10: Chopin-művek. 15:45: Válaszolunk hallgatóknak. 16: Bolgár zenei hét. 16:20: Az épülő kommunizmus nagy országában. 17: Hírek. 17:15: Táncczene. 18:20: Népi zenekar. 18:55: Kommentár. 19: Szombat este Bratislavában. 19:52: Jóéjszaka! gyerekek! 20: Esti híradó. 20:20: Táncczene. 20:30: Rádióhíradó. 21:45: Sporthíradó. 22: Hírek. 22:15: Táncczene.

BUDAPEST (Petőfi): 14:10: Az opera mindenkié. 15:15: Déli népek dalai. 16: Vidéki stúdiók jelentkezik. 16:10: Vidám zenés hétvége. 17:25: A jövő fémei. Előadás. 18:20: Hatan egyért. Előadás. 18:40: Táncczene. 19:20: Külpolitikai kalauz. 19:30: Bach-művek. 20:40: Sok úri búrno hadt tekintsenek...! Juhász Gyula politikai szatíráiból. 21: Képeslapokról képek nélkül. 21:10: Wagner operáiból. 22: Hangképek a Liszt-versenyéről.

Időjárás

Szeptember 15-én, szombaton továbbra is hűvös időjárás várható, változó felhőzet, az égbolt nappal inkább derült. Enyhé köd. A hőmérséklet tovább csökken. Napközben 15–20, éjjel pedig 0–5 fok között váltakozik.

A következő két napon derült, aránylag hideg időjárás várható.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Temesvári Locomotiva—Aradi Locomotiva 5:2 (2:1)

Kupamérkőzésen találkozott a két csapat csütörtök délután az aradi Locomotiva stadionban. A találkozás nem hozott magas színvonalú játékot, igaz, hogy a mérkőzést befolyásolta a sokszor orkánzerű erősdő szél. Hiányzott az igazi kupaküzdelem.

Az aradi csapat öltözőjében megtudjuk, hogy a csapatból sérülés miatt hiányzik Dila és Petz. A két jökeppességi játékos szereplésére csak vasárnapra számít az egyesület vezetője. Így tehát a következő csapattal kezdte a játékot az aradi Locomotiva: Batrin — Florescu, Popescu, Mészáros — Tudoroiu, Blaj — Bakos, Don, Janovits, Stan, Tomescu.

A temesváriaknál bizakodóbb a hangulat. Csapatuk pillanatnyilag a legjobb összetételben áll ki a mérkőzésre, tehát így: Sziklai — Corbus, Don, Rodeanu — Lengyel, Ivanenco — Székely, Scortjan, Badeanu, Avasilicoae, Tigancu.

Sok kimaradt gólhelyzet

A kupaválasztásnál az aradiaknak kedvez a szerencse. Az ilyen orkán-szerű szélben ez nagy előnyt jelent. Temesvár kezd tehát szél ellen. Nyomban beszorulnak és már a 2. percben az Aradi Locomotiva szögletét ér el. A beadást Don ivelte. A labda a temesvári kapu előterében pattogott és bizony Sziklai kétszer is merész vetődéssel tisztázott. Az aradi főlény egészen a hetedik percig tartott, amikor is Székely leszerelte a bizonytalanlankodó Florescut, veszedelmesen közeledett Batrin kapuja felé, de tiszta helyzetben mellé lött. Ezután ismét a széllal támogatott Aradi Locomotiva rohamozott. A 12. percben a kitörő Janovits gólhelyzetbe került, a keresztet Rodeanu szabálytalanul választotta el a labdától a büntetőterületen belül. A játékezőt fűtül, de csak a tizenhatos vonaláról adott szabadrugást. Néhány perccel később ugyancsak Janovits került jó helyzetbe, de ekkor labdáját a jó ütemérzékkel kifutó Sziklai elcsapta. A sorozatos aradi támadások a 21. percben eredményt hoztak. Rossz kapukirugás után a szemfény Bakos megszerezte a labdát, kicselezte még Sziklait is és az üres kapuba lött. (0:1). A 26. percben Don fordulástól kiindulva bombázt Sziklai a levegőben uszáva véte, Szép jelenet volt. Ezután az aradi együttes érthetetlenül engedett az iramból és a temesváriak feljötték. A 31. percben Mészáros rossz és főlényes hazaszedése nagy zavart teremtett Batrin kapuja előterében. A labda Badeanu elé került, akinek lövését Popescu a gólvonalról mentette, de a felszabadító rugás rövidre sikerült, ismét Badeanuhoz jutott a

labda és a csatár most már másodikszor nem tévesztette el a célt. (1:1). Majd szép Don lövést és még szebb Sziklai védést láttunk, de a 39. percben formás temesvári támadás után Avasilicoae megoázta a jobb-sarkot és a labda a hálóba hullott (2:1).

A temesváriak nyomasztó főlénye

A második félidő megváltozott a játék képe. Ekkor már a temesváriak támogatva a szél és az Aradi Locomotiva teljesen védelemre rendezkedett be. A temesváriak nyomasztó főlényben játszottak, már a szünet utáni első percekől kezdve. A 8. percben Popescu főlényesen hendszet vételt a tizenhatoson. A büntetőt Avasilicoae a sorfal fölött átvette, a labda a kapufára pattant, onnan a befutó Badeanu elé, aki zavartalanul fejezte a harmadik gólt a jobb alsó sarokba. (3:1). A 20. percben ismét büntető volt az aradiak ellen. Scortjan 20 méteres bombája, kissé a szél segítségével védhetetlenül került a kapuba. (4:1).

A játék sorsa tulajdonképpen már eldőlt. A temesváriak is engednek az iramból. A 21. percben baloldali szép és formás aradi támadás után Janovits tiszta helyzetbe került és jobb lábbal a léc alá lötte a labdát. (4:2). A 27. percben ismét büntető volt az aradiak ellen. A sorfal felállt, de a játékosok nem voltak elég figyelmezők és Scortjan labdájával a fedezetlenül hagyott Székely kiugrott és a kapujából kimozduló Batrin mellett beállította a végeredményt. (5:2).

A győztes csapat közvetlen védelmében Sziklai biztosított, jó ütemérzékkel rendelkező kapus, akinek különösen az első félidőben néhány kitűnő védését figyelhetjük meg. A hátvédek közül Corbus volt a jobbik, de Don és Rodeanu is megélték. A fedezetek szűnnek futballoztak. A csatárokban Badeanu és Székely emelkedtek ki.

Az Aradi Locomotiva közvetlen védelme ezúttal igen gyenge napot fogott ki, különösen Mészáros bizonytalanlankodott rendkívül sokat. A fedezetek itt is rosszul játszottak. A támadócsapat Don és Janovits voltak azok, akik talán legkevesebb hibával szerepeltek. A csapat teljesítménye általában elég alacsony színvonalon mozgott, amellet nem sikerült, az első félidőben (a szél segítségével) kialakult gólhelyzeteket értékesíteni.

Florut resical játékezőt talán csak egy hibát vétett (az első félidőben meg nem adott tizenegys), egyébként nem vezette rosszul a példásan sportszerű keretek között folyó kupamérkőzést.

(m. s.)

A Flamura Rosie UTA csapata győzőtt Resicán

Csütörtökön a kupamérkőzések során az aradi Flamura Rosie UTA együttese Resicán vendégcserepelt és győzött 2:1 arányban.

A kupaforduló egyébként nagyrésztben az esélyes csapatok győzel-

meit eredményezte. Mégis meglepetésnek számít a Sztálinvárosi Dinamo, a Temesvári Stintja és a Petrozsényi Minerul veresége. Eredmények a következők:

Bukaresti Progresul—Constantai Locomotiva 1:0.

Bukaresti Dinamo—Ploesti Metul (E) 5:1.

Bukaresti Locomotiva—Moreni Flacora (E) 6:0.

Sztálinvárosi Metalul—Sztálinvárosi Dinamo 2:1.

Hadsereg Központi Háza—Bt-ladi Dinamo 4:0.

Ploesti Flacora—Medgyesi Flacora 1:0.

Turnu Severini Locomotiva—Temesvári Stintja 3:1.

Marosvásárhelyi Recoita—Kokszvári Stintja 0:0.

Kolozsvári Locomotiva—Nagyvárad Progresul 1:1.

Szebeni Progresul—Petrozsényi Minerul 2:0.

Aranyosgyéresi Metalul—Besztercei Progresul 2:1.

—O—

Ma filmszínházainkban

Dózsa György szeptember 17-ig: AZ ÚJ EMBER KOVÁCSA. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Nicolae Balcescu szeptember 16-ig: A KARAVAN. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Herbá János szeptember 16-ig: VALLALOM A FELELOSSEGET. I. L. Caragiale szeptember 16-ig: MERENYLET A KIKÖTÖREN. Ifjúsági szeptember 16-ig: A HÜSÉG PROBAJA. Solidaritatea (Gáj) szeptember 16-ig: LEJÖTTEK A HEGYEK. BEN. December 30 szeptember 15—16-ig: KARTYAVAR. He Pintilla (Gradiste) CFR szeptember 15—16-ig: KUTYAFEJJEK.

Kiss Miklós

Aradiaknak beszélünk - Aradról

Nincs ebben semmi különös. Hiszen ha Aradról régen eltávoztak látogatóival rájuk a város utcáit, vendégünk sok olyan jelenségre hívja fel figyelmünket, amelyek a szép város fejlődését bizonyítják s amelyeket mi nem mindig értékelünk érdemük szerint.

Érdekes halljuk, ha városunkba először látogató idegen megcsodálja széles főutunkat, szép üzleteinket, az utcán járókék hőmpolygó aradait. Ilyenkor látjuk, hogy ha akad is itt-ott szegénykeznivaló, még is sokkal több az, amivel az idegenek előtt büszkélkedhetünk.

Néhány aradi vívmányt mutatunk be a sok közül ezen az oldalon. Ezek érzékelteik fejlődésüket a multhoz viszonyítva. Inkább a hibákra mutatunk rá azonban, hogy azok megszüntetése után még szebb legyen jövőnk, — a jelenhez viszonyítva.

Ha felületes pillantást vetünk Dörre Tivadar 1890-ben Aradon járt művész rajzának fenti másolatára, így kiáltunk fel: Hiszen ez a mai Arad, ezek az épületek ma is ugyanúgy állnak, mint a képen. Ha azonban figyelmeztetést vesszük szemügyre a mai néptanács előtti teret ábrázoló rajzot, észrevesszük, hogy hiányzik róla a mai Arad büszkesége, a három részre osztott közlekedési út, a döcögő lövönat utódja, a kényelmes Pullmann-villamoskocsi, a kétlovas batárt elfeledtető Mao Cedun autóbusszok, a gyönyörű fasor, amelynek helyén a képen falusiasan megtámasztott fák lézengenek és főleg a nagy embertömeg, amely a mai Arad főutonalát ellepi.

ÁLMODOZVA JÁROK...

Nagyon szeretem Aradot. Szeretem a szép, egyenes főutonalait, a városi néptanács impozáns épületét, a Kulturpalotát, a Maros-parti sétányt, a parkokat. Szép ez a mi városunk. Itt a Maros-parti sétányon szoktam sétálni a gesztenyefák árnyékában, elgondolkozva, elmerengve, álmodozva...

Igen, nagyon szép ez a város, de mennyivel szebb lehetne Arad, ha...

Ahogy álmodozva járkálok, elképzelem, mennyire más képe lenne, már a Maros-parti sétánynak, ha végre felépülne a várhid, befásítanák a vár részt... Ott lovasszékelyek is lehetne, remek halászsodárdát is nyithatnának. A jobb parton, a Progresul pálya mögött milyen szép teniszparkot létesíthetnének, a Maroson hány uszodának lenne helye (nem történe annyi, annyi szerencsétlenség). Mennyire más lenne, ha a Maros-parti sétányt az újradíjig rendeznék.

Es... es... bent magában a városban mit lenne, ha végre állandósulna a tisztasági verseny?

Tisztasági! Tisztasági!

„ICA... RICA...”

Nem vagyok csipkelődő természetű ember. Zenetörténetekre bízom, hogy ezer szemszögből mérlegeljek, értékeljek azt a ragyogó pályát, amelyet a könnyűzene az idők folyamán megtutott, míg nagynevezetű Orpheus kegyelméből nálunk Aradon (s tán máshol is) a gyermekcipőbe ismét visszajutott. A dolog biztos. Játékokat eddig számtalan hangszereken, kicsitalk az azokból szívet bódító hangokat s aztán — jött a RUMBATÖK. Először kezdetleges volt ő is, mint minden egyéb, de ma már elérte virágkorát. Egyelőre még csak kisér, alátét az általános zürzavarban, azonban ki merné állítani biztosan, hogy nem válik holnap, vagy holnap után szólóhangszerré. Semmi sem lehetetlen. (Arról viszont nem tehetek, hogy engem pályás korom kedves játékszerére, a csörgőre emlékeztet. Akkor én játszottam, most pedig meglett férfiak játszanak vele).

Következtetéseket vonjak le? Ilyet már nem teszek. Tulságos nagyképűség lenne. Még csak az aradi utcán szerzett legutóbbi élményemet szeretném papírra vetni: tudja meg mindenki, a mi gyermekeink már nem a „Gólya, gólya, gilice...” című divatját mult gyermekdalok énekelik. „A kicsi kutya nagyot tanult” jellegűvel kialakult az új gyermekfolklor és természetesen a szájról-szájra terjedő hosszadalmas utját, attól félve, hogy holnap már talán újból változik a divat, itt adom közre:

„Ica... rica... hekk mambo”.

(Mindezt a mostanság „népszerűvé” vált Mambo Italiana dallamára).

Sági Zoltán szatirikus versei Aradról

A kocsitron járni jaj de jó...

Városunkban egy kősa hir kering s hallottam, hogy e kősa hir szerint — oda se neki, annyi rendelet — az uttesten járnak csak emberek...

Ez érdekes... Ezt megnézem magam s a kősa hírek alapja ha van s a rendelet sem tehet ellene? — Valamit mégis tenni kellene.

„Ma délután, úgy négy és öt között, mikor a nap, mint izzó, övűzött gőzkazán ontotta a meleget... Nézzük csak, igaz-e a szóbeszéd?... ”

A piacérré vettem utamat. Arnyék sehol... Utánam jut a nap s bujnom előle, sajnos, nem lehet, hacsak nem saját árnyékom megett. A piacérré jut sok utca itt... Jól körülnéztem s láttam valamit! ...A kősa hir való volt! Nem titok, hogy minden járda dródn ásitott. A nagy tömeg az uton hőmpolyg... Öreg, fiatal, férfi, nő s kőlyök a kocsitron rohangál vadul... (a fejtelenség, — úgy láttam — az ur)

„Eszembeötlött mostan hirtelen: A JARDAN BIZTOS MAGAS FO TEREM, hogy mindenki a kocsitron jár... Ezt meg kell nézmem közelebbről már.

A JARDAN ASZFALT!... FÜNEK NINCS NYOMAI! Hát ilyet én még nem láttam soha. Miért nem jár rajta akkor senkiesem? Rendelet tiltja?... Nem... Ez nem hiszem. De ime, lépünk gyorsan közelebb, a járdán most valaki közeleg és mivel ez egy feltűnő dolog kérdéseimmel hozzáfordulok: „On idegen itt! Biztosan tudom... A járdán jár és nem lenn az uton... Hát nem fél itt a járdán egyedül? Hisz csak az uton járhat remekül!...”

Az „idegen” csak néz és nem felel, majd csuklik és szeliden rámlél...

Megértettem egy pillanat alatt! Törzskézt volt az egyetlen alak járdára, ki véletlen tévedett s azóta megértem, hogy miért lehet a kősa hir is néhanap’ való... A kocsitron járni, jaj de jó...

Piac

Kifogásom nincsen, kérem, haladás van minden téren és ez szép dolog. „Van egy hely, hol sok pénzt kladsz... Ez a hely a „szabad piac”. Erre gondolok. S ha már itten italt mérnek?... Neveztek el „Italtér”-nek s „haladásra” így lesz itt is ok.

Kérdés

Na és mostan te vagy soros, télen sáros — nyáron poros szőlővárosom. Akár hőség, akár hó s fagy, ápolatlan és koszos vagy... (Képed már mosom) Sok az utcán s gyártasz seprőt... „De miért nincs utcaszeprő?... (Ezt a kérdést ki veszi zokon).

Szegény kis dohányos panaszai...

Sokan vannak nálunk, akik nem tudják, hogy mi a trajik. Ezekhez szól ez a pár sor és megtudják, hogy jártam meg én egy párszor... Befértem egy pár trajikba, ötbe... tizbe... huszadikba s cigarettát mindbe kértem. „Miért nem kaptam?!” En nem értem.

En: — „Minért kérek, csupán tizez...”
Ó: — „Akkor sincs, ha duplán fizet!”
En: — „Nafionált vehetek-e?”
Ó: — „Nem láttam már három hetel!”
En: — „Olt?”
Ó: — „Voll!”
En: — „Kérek... akkor Mdrásest...”
Ó: — „Ezt ajánlom... Inkább ezt ut...”
Nem is olcsó... „Virginia”... Elővezet lesz elszínta...”

Sokan voltak nálunk, akik nem tudták, hogy mi a trajik. Ezekhez szól ez a pár sor s most már tudják, hogy jártam meg én egy párszor...

Sör

Ha benyitsz egy vendéglőbe, pincér látja — vendég jó be. ...Eddig semmi baj. Nem is kell, hogy néki intsiél, — „Jó sörünk van!” — szól a pincér. (Jó a sörítal.) Am a pincér kissé nagyozott, mert a „sör”-nek fele — hab volt... (Miért kell neked ráfizetnie... Jajl)

Színház

Két éve vagy nélküle te... Színházunknak épülete soká vajudik. Okoz elég gondot s bajt a... „Mikor jutok — felsőhajtasz — nyitott kapudig?!”... S hájodra mi a válasz?... „Még egy-két év s készen már az...” S ki így mondja, az nem hazudik.

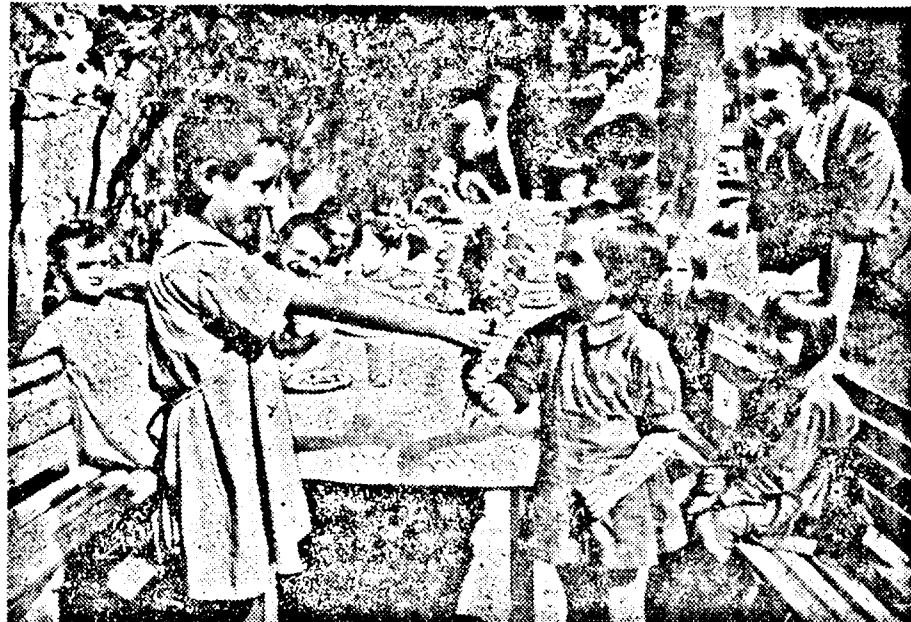
Hóvirágtól — lombohullásig ilyen kép táru szemünk elé a Kulturpalota mögötti parkban.

Teljesülő álmok...

Kip-kop, kopognak az esőcseppek az Ady Endre utcai napközli otthon ablakán és bent mintegy visszhangként kip-kop, kip-kop kopognak a cipőtalpacskák, amint az ajtóhoz szaladnak megnézni, hogy nem jött-e még anyuka, vagy apuka értük.

Nagy ujság volt náluk, amit felétlenül el kell mesélni az otthoniaknak is. Az apró-cseprő embereké ugyanis ma bucsuztatták az iskolába menő „nagyokat”. Az izgalom óriási. A képen azt látjuk, amint a négy éves Doina Mazilu virágcsokorral kedveskedik a hét éves, holnap már „nagyiskolás” Valeanu Virgilnek. Az örökre kíváncsi csillogó gyermekszemekben egy kis irigység is bujkál, mert nagy dolog ám az, ha valaki már iskolás.

Pistike és Nelu, Rodica és Sárka, mindazok, akik továbbra is a napközliotthonba járnak, ezen az éjjelen biztosan arról álmodtak, hogy iskolatáskával a hátukon ők is a csodaszámba menő iskolába tipognak. Álmukban teljesült az apró emberek örök kívánsága, amely úgy szól, hogy most már nagy vagyok: iskolás gyerek. Igaz, az álmorvid ideig tartó boldogság, csupán reggelig terjed, amíg anyuka a gyerek fölé nem hajol: kelj fel Pistike, őlt özzünk és megyünk a napközibe.

NEM TRÉFA...

Nagyapám úgy él emlékezetemben, amint március tizenötödikén és október hatodikán magáraölti a negyvennyolcas veterán honvédek egyenruháját és kortársaival katonás sorban totyog az ünnepélyre. Bezzeg, amikor a telefont feltalálták, még nem totyogott, élete délen már csodálkozhatott az ördögös találmányon.

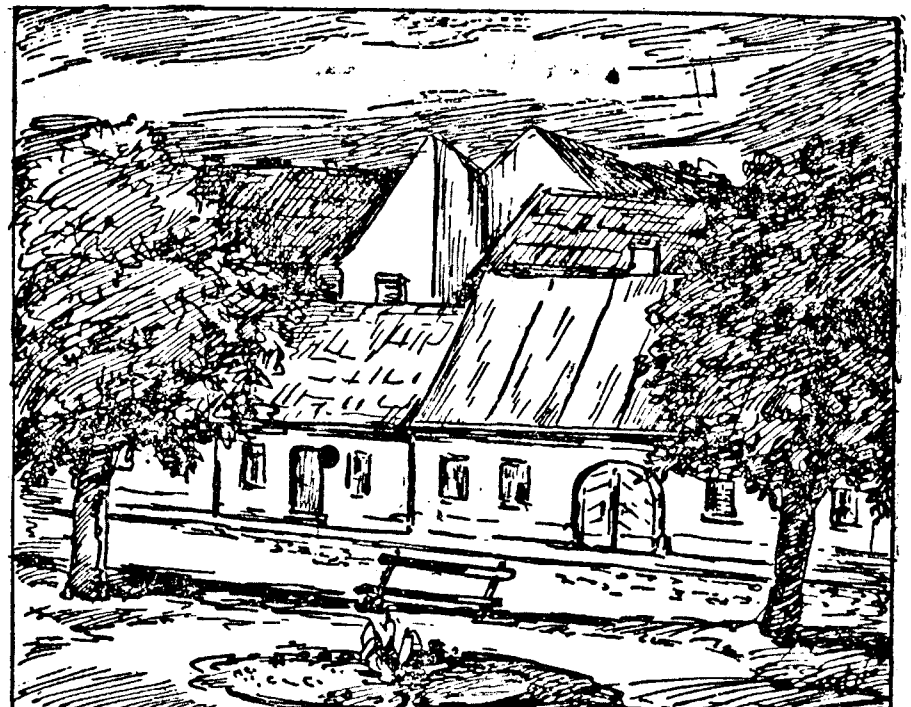
Mint mondia, — sokan el sem hitték itt Aradon, hogy — mondjuk — Budapest egyik utcájából a másikba dróton szállítják a szót. Ma már a televízió híre sem készlet csodálkozásra. A távbeszélő pedig éppenséggel csak egy hanyag kéz-

legyintéssel intézzük el: „Ez is valami? Hiszen a telefon már minden valamirevaló faluban otthon van!”

Na, ne legyünk azért ilyen fölényesek. Ki hinnen el például, hogy az aradi Szverdlov utcából, (ahol pedig laknak anynyian, mint egynémely telefonnal rendelkező faluban) gyalog kell a mentőkért szaladni, ha valakinek sürgös orvosi segítségére van szüksége. Ha pedig (még rá gondolni is rossz), valamelyik éjjel tűz ütne ki az utcában, meg kellene várni, míg a lángok magasra felosapnak, hogy a tűzoltók tájékozódhassanak a tűz irányát illetően.

Ugye, hogy nem tréfadolog az ilyesmi? Az sem tréfa, hanem tény, hogy a Szverdlov utca lakói közül többen már évek óta könyörögnek az anadvárosi távbeszélő hivatalnak, részletes- sük őket a mult század mindennapivá vált találmányának, a távbeszélő bevezetésének áldásai-ban.

Nagyapám pedig most azon csodálkozna, miért kell ezt évről-évre kérni a távbeszélő hivataltól, amikor a hivatal vezetői évenként megígérik, hogy „jövő esztendőben” sor kerül a Szverdlov utcára is. Nagyapám idejében ugyanis a „jövő esztendő” alatt a következő évet értették.

Sóos István fenti rajza. Arad egyik városrészéről készült, amely, mint a régi Arad ittelejtett emléke, ma is a volt Halász utcában látható. A boltíves kapu mögötti udvarban áll a török hódoltság idejéből itt maradt épület. Magát az udvart pestis udvarának nevezték. Baljós nevét az udvar azért kapta mert a XVIII. század elején onnan terjedt el a városunkban pusztító pestis-járvány.

Illik tudni Arad multjáról...

HOGY a mai Liszt Ferenc utcát 1842-ben Forray András nyitotta. Adig az utca Avram lancu-éri bejáratánál a harmadod (vám)-hivatal állt, amelyet Forray András megvásárolt és lebontatott. Ezzel megnyitotta az utat a belvárosból a külvárosok felé. Hálából a városi tanács az utcát Forray-ról nevezte el.

HOGY a burgonyatenyésztés Arad vidékén a XVIII. század végén kezdett elterjedni. Eleinte lassan ment a burgonya elterjesztése, mire 1790-ben ingyen osztották szét a krumplicumokat.

HOGY a mai tűzoltó-laktanya még a mult század elején a dzsidás kato-

naság kaszárnyájával szolgált. A mai Caragiale mozi helyén fedett lovaglóiskola volt. A dzsidás csapat távo-zása után a lovagló-iskolát az Arad-környéki földbírtokosok használták lovardaként hosszú ideig.

HOGY az 1848-49-es forradalom alatt az anadi várat ostromló seregek oszatomával átvágták a vári felsziget Zsigmondházával összekötő földnyelvet. Ennek célja a várórség elszigetelése volt, akik élelmiszerhárosolás közben rátorítottak Ujradna és Zsigmondházára. Az ugynevezett vé- csei-bevágásnak, noha már régen feltöltötték, még ma is láthatók a nyomai.